



Kielitietoinen työote lasten, nuorten ja perheiden palveluissa

1. Tunnista kielellinen haavoittuvuus

- Kielellinen haavoittuvuus ilmenee tilanteissa, jossa ihminen ei pysty osallistumaan oman asiansa käsittelyyn kielellisten esteiden vuoksi.
- Se syntyy vuorovaikutuksessa – ei ole yksilön ominaisuus.
- Se vaikuttaa ymmärtämiseen, osallisuuteen ja oikeuksien toteutumiseen.

2. Muista kielen valta

- Kieli vaikuttaa tiedonsaantiin, asiointiin ja osallistumiseen.
- Ammattirooliin liittyä aina valtaa – tee kohtaamistilanteesta turvallinen ja läpinäkyvä.
- Varmista, että asiakas ymmärtää ja tulee ymmärretyksi.

3. Kohtaa voimavaralähtöisesti

- Näe monikielisyys vahvuutena.
- Arvosta lapsen ja perheen omaa kieli- ja kulttuuritaustaa.
- Rakenna luottamusta kuuntelemalla ja olemalla aidosti läsnä.

4. Käytä selkeää kieltä ja tue ymmärtämistä

- Suosi selkokieltä: lyhyet lauseet, konkreettisuus, yksi asia kerrallaan.
- Hyödynnä kuvia, esimerkkejä ja toistoa.
- Tarjoa tietoa useilla kielillä ja eri muodoissa.
- Ennakoi: kerro etukäteen mitä tapahtuu ja pidä rakenteet ja aikataulut selkeinä.

5. Hyödynnä tulkkausta oikein

- Käytä ammattitulkkia, älä lasta tai läheistä.
- Puhu suoraan asiakkaalle – tulkki välittää viestin.
- Jaa puhe pieniin osiin, pidä taukoja, varmista ymmärrys.

6. Mahdollista osallisuus kaikessa toiminnassa

- Älä pidä täydellistä kielitaitoa osallistumisen edellytyksenä.
- Tue vuorovaikutusta kuvilla, toiminnalla ja yhteisellä tekemisellä.
- Huomioi kielellinen tuki myös harrastuksissa ja ryhmissä.
- Kysy ja opi asiakkaalta tai osallistujalta – kehitä omaa työtätäsi jatkuvasti

